

Съобщение за медиите
28 ноември, 2017 година

Софтуерната индустрия – структуроопределяща за развитието на конкурентоспособна икономика с висока добавена стойност

Бизнесът, който връща младите хора в България

И през 2016 г. българският софтуерен бранш бележи устойчив двуцифрен ръст от 14%, като за последния пет годишен период на развитие на индустрията оперативните приходи са нараснали повече от два пъти – от 928 млн. лева през 2011 г. до 2 млрд. лева през 2016 г. или с цели 121%. За същия период дялът на общите приходи на софтуерната индустрия спрямо БВП почти се е удвоил – от 1.16% през 2011 до 2.22% през 2016 година. Този дял е постигнат с едва 22,000 работни места от почти 3 милиона работна сила в страната. На този фон, само едно ново работно място в индустрията генерира нови данъци в хазната за близо 14 хил. лв. или 47 средни пенсии за страната.

Прогнозите са, че и през 2017 г. приходите отново ще отбележат двуцифрен ръст и ще достигнат близо 2.3 млрд. лева.

Това сочат предварителните данни от тазгодишното издание на Барометъра за състоянието на софтуерната индустрия на Българската асоциация на софтуерните компании (БАСКОМ). Годишното проучване бе представено от ръководството на Асоциацията на пресконференция днес. Докладът е разработен въз основа на данните, получени от допитване до членуващите компании, както и анализ на софтуерната индустрия в България, изготвен от независимата консултантска компания CBN - Rapphoff, Stoytcheff & Co., по поръчка на БАСКОМ.

Пресконференцията бе организирана в партньорство с Дигитална Национална Коалиция и участието на г-жа Гергана Паси. Тя отбеляза, че България е на 27-мо място в класацията по отношение на DESI от 2017 г., индексът за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото. България постигна напредък в подобряването на своята инфраструктура за широколентов интернет, както и в предоставянето на свободно достъпни данни. Но от друга страна, слабите резултати по отношение на уменията в областта на цифровите технологии и на цифровизацията на стопанските и обществените услуги действат като спирачка за по-нататъшното развитие на цифровата икономика и общество в България.

Приходи и дял от БВП

При запазване на същите темпове на растеж на приходите в софтуерната индустрия, само след 3 години – през 2020 приходите на софтуерната индустрия в страната се очаква да достигнат 3.0% спрямо БВП, което ще нареди бизнеса не само сред най-високоэффективните, но и сред най-големите в страната. Така само за период от 10 години софтуерния бизнес ще е увеличил дела си близо три пъти спрямо БВП.

Основен принос за ръста в софтуерната индустрия в България имат компаниите, работещи предимно за външни пазари. През последния петгодишен период (2011 г. - 2016 г.) оперативните приходи на експортно ориентираните софтуерни компании са нараснали (в евро) близо два и половина пъти – от 312 млн. евро до 764 млн. евро или с цели 145%.

Ръстът на експортно ориентираните продажби спрямо предходната 2015 година отново е много висок - 19% или 233 млн. лева.

За засилващото се влияние върху икономическата стабилност и развитие на България през 2016 година показва и факта, че експортно ориентираната софтуерната индустрия по приблизителна оценка държи близо 77% от всички изнесени далекосъобщителни, компютърни и информационни услуги и 10% от износа на всички услуги от България (БНБ, платежен баланс, стандартно представяне, услуги кредит). Така дейността на експортно-ориентираната софтуерната индустрия в България през 2016 година е подобрила салдото по текущата и капиталова сметка на страната с между 500-600 милиона евро.

Ръст на работните места и заплатите

Софтуерният бранш осигурява смислено професионално и личностно развитие на младите хора, като предоставя качествен живот на семействата им, без да напускат България. В бранша продължават да работят едни от най-висококвалифицираните и добре заплатени специалисти в България, като средното възнаграждение в сектора е близо четири пъти по-високо от това за страната.

В разрез с прогнозите от миналата година (за ръст от 5%), броят на новите работни места в софтуерната индустрия разкрити през 2016 година се е увеличил с 9% или 1,897 позиции - почти три пъти повече от 2012 г..

През последния петгодишен период на развитие на софтуерния бизнес в България (2011 г. – 2016 г.) броят на работните места е нараснал с 67% - от 13 627 позиции през 2011 до 22 703 позиции през 2016 година.

Важно е да се отбележи, че цитирания общ брой на заетите в софтуерната индустрия не включва ИТ специалистите работещи в други браншове, като напр. банковия сектор, където има изградени сериозни екипи от програмисти и ИТ експерти. Не са включени и заетите в микро компаниите. По непотвърдени данни, общият брой на работещите в индустрията за 2016 г. достига близо 25 000 заети.

Прогнозите за 2017 г. сочат, че броят на новите работните места в софтуерната индустрия в България ще забавят ръст до 8% или 1 722 отворени нови позиции.

ИТ специалистите са 89% от всички служители в бранша, като една трета от тях са жени. Над 90% от работните места са заети от младежи под 35 годишна възраст.

Поради недостига на ИТ специалисти в компаниите от сектора почти непрекъснато има нови отворени позиции, като често за запълването на някои от тях - софтуерни разработчици и софтуерни архитекти, на фирмите са необходими над 8 седмици.

Резултатите за 2016 г. показват, че средното месечно нето възнаграждение на зает в софтуерната индустрия достига 2885 лв.. За последните 4 години увеличението на

заплащането в бранша е над 30%, като възнагражденията в сектора остават едни от най-високите в страната, както в абсолютна стойност, така и като ръст.

Прогнозите за 2017 г. сочат, че средното брутно възнаграждение на зает в софтуерната индустрия ще нарасне с 9%.

Стандартът на живот на софтуерните специалисти, измерен чрез покупателната способност на заплащането им в България, не само че започва да се изравнява със страните от ЕС, но продължава да надхвърля медианата на заплащане в държави като Великобритания.

316 млн. лева платени данъци от бранша през 2016 г.

Софтуерният бизнес продължава устойчиво да увеличава дела си на платените данъци в държавния бюджет. През фискалната 2016 година платените от бранша данъци се оценяват сумарно на 316 млн. лв., спрямо 278 млн. лв. през 2015 г. Това представлява увеличение от 38 милиона лева спрямо платените данъци от индустрията през предходната година.

От тях сумата платена за ДДС е 101 млн. лв., данък върху печалбата – 20 млн. лв., социални и здравни осигуровки – 107 млн. лв. и данък общ доход – 88 млн. лв.

През 2016 година едно работно място в софтуерния сектор в България е генерирало приблизително 13 938 лв. годишно от преки и косвени данъци, т.е. с повече от 50% над средните стойности за страната.

Само за период от три години (2013 г. – 2016 г.) платените от софтуерната индустрия данъци се увеличава с 98 млн. лева или с внушителните 45%, докато ръста в данъчните приходи на националния бюджет е далеч по-нисък – 20%.

И през 2017 г. се очаква данъците, които софтуерната индустрия ще внесе в бюджета на България да продължават изпреварват ръста на БВП и средния заложен ръст на консолидирания бюджет.

Прогнозите са през 2017 година софтуерният бизнес да внесе около 40 млн. лв. повече данъци от предходната, както и 22-те хиляди работни места в сектора да осигурят над 360 милиона лева данъчни постъпления в бюджета на страната.

Следва да се подчертае, че обемът на платените данъци се увеличава всяка фискална година, защото поради спецификата на бранша и липсата на сив сектор, те са лесно събираеми и гарантирани.

Прогнози за 2017 година

От всички членове на БАСКОМ, участвали в допитването, повече от 90% прогнозира увеличение на приходите през 2017 г., както следва: 50% от анкетираните - с 50%, 30% - с 25%, а 11% - с 10%. Не очакват промяна 9% от компаниите.

Цитираните данни доказват, че ИТ секторът е сред най-устойчивите в страната и бележи ежегоден двуцифрен ръст по всички разгледани показатели. Продължава тенденцията на изместване на фокуса на дейността на компаниите от извършване на ниско квалифицирана работа тип „кодиране“ в първите години от развитието на

сектора, в участие във всички фази на съвременното производство на софтуер - анализ, дизайн, архитектура, имплементация, качествен контрол, поддръжка и развитие.

Предизвикателства пред сектора

Софтуерната индустрия вече е структуроопределяща за българската икономика. На практика почти не съществува съвременен бизнес, дейността на който да не е свързан с навлизането и използването на високи технологии. Дигиталната трансформация на всяка една друга сфера от икономиката се осъществява с водещото участие на софтуерни технологии – напр. търговията се трансформира в електронна търговия, модерната медицина изисква изключително сериозно софтуерно обезпечение, в автомобилната индустрия над 50% от заетите са софтуерни специалисти, а тепърва ще навлизат самоуправляващи се автомобили.

Факт е, че едно работно място в софтуерната индустрия представлява фактор за откриването на няколко работни места в други сектори, като по този начин оказва ефект и върху намаляването на безработицата, като същевременно софтуерният сектор осигурява на младите интелигентни българи висок стандарт на живот и ги задържа/връща в страната.

Основният фактор, който възпрепятства естествения растеж на бранша все още продължава да бъде недостига на квалифицирани специалисти.

Съществена мярка за преодоляването на това предизвикателство в дългострочен аспект е инвестицията в образование и насърчаване на младите хора към избор на конвертируеми специалности с възможности за висока професионална реализация.

БАСКОМ, в партньорство с водещите ИКТ организации в България, активно си сътрудничи с МОН и образователните институции. Първи стъпки в тази посока са стартиралите тази година Национална програма „Обучение за ИТ кариера“ (3 годишен модул) и обучение на младежи в професионалните гимназии (5 годишен модул) за придобиване на професионална квалификация „Приложен програмист“.

В обобщение:

- Софтуерният сектор, за поредна година, бележи устойчив двуцифрен ръст от 14% и през 2016 г., изпреварвайки повече от 3 пъти растежа на БВП на България;
- Експортно-ориентираните софтуерни компании са генерирали ръст от 19% през 2016 г. или 233 млн. лв.;
- Индустрията осигурява 316 млн. лева платени данъци през 2016 г., при 22 700 заети в сектора;
- Повече от 90% от компаниите прогнозира увеличение на приходите над 10% през 2017 г.;
- Високи възнаграждения – близо 4 пъти над средните за страната;
- Структуроопределяща индустрия - все по-важна както самостоятелно, така и като ключова технология за други отрасли;
- Растежът възпрепятстван от липса на кадри. Други индустрии се борят за същите специалисти.

Повече за БАСКОМ

Българската асоциация на софтуерните компании (БАСКОМ) е създадена през 2001 година. Асоциацията е колективен представител на повече от 83 софтуерни фирми – пълноправни членове, и над 120 асоциирани членове, сред които висши учебни заведения, фондации, фондове за рисков капитал, стартиращи иновативни компании и др.

Софтуерната индустрия е сред малкото български индустрии с конкурентоспособност в световен мащаб, осигуряваща изключителни възможности за професионална реализация и развитие на хората, работещи в нея. Основните цели на БАСКОМ са да популяризира българската софтуерна индустрия, да работи за подобряване на образователната система, за въвеждането на електронно управление и да позиционира страната като високотехнологична дестинация, където софтуерните компании разработват собствени продукти и услуги с висока добавена стойност.

***

За повече информация:
БАСКОМ
02/489 97 43
www.basscom.org